

A smiling woman with brown hair tied back, wearing a yellow blazer, is looking out a window. A large, faint world map is overlaid on the background. The scene is bright and professional.

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ JA SEN HALLINNONALA

■ SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ
Esitteitä I (2011)

Sosiaali- ja terveysministeriön esitteitä I (2011)

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ JA SEN HALLINNONALA

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ

Helsinki 2011

Sosiaali- ja terveysministeriö ja sen hallinnonala

Sosiaali- ja terveysministeriön esitteitä I

ISBN 978-952-00-3316-7 (nid.)

ISBN 978-952-00-3317-0 (PDF)

URN:ISBN-978-952-00-3317-0

www.stm.fi/julkaisut

Kannen kuva: Plugi Oy

Kustantaja: Sosiaali- ja terveysministeriö

Ulkoasu ja painatus: Juvenes Print - Tampereen Yliopistopaino Oy, Tampere 2011

Sisälllys

Sosiaali- ja terveysministeriö	6
Sosiaali- ja terveyspolitiikan strategiset tavoitteet	8
Organisaatio	9
Osastot	11
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen osasto	11
Sosiaali- ja terveyspalveluosasto	12
Työsuojeluosasto	13
Vakuutusosasto	14
Hallinto- ja suunnitteluosasto	15
Erillisyyksiköt	17
Esikuntayksikkö	17
Kansainvälisten asioiden yksikkö	17
Valmiusyksikkö	18
Viestintäyksikkö	18
Sosiaali- ja terveysministeriön yhteydessä toimivat valtuutetut	19
Tasa-arvovaltuutetun toimisto	19
Lapsiasiavaltuutetun toimisto	19
Sosiaali- ja terveysministeriön yhteydessä toimivat	
neuvottelu- ja lautakunnat	21
Muutoksenhakulautakunnat	23
Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan organisaatiot	26
Aluehallintovirastot	27
Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimea	27
Raha-automaattiyhdistys RAY	27
Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valvira	27
Säteilyturvakeskus STUK	28
Terveyden ja hyvinvoinnin laitos THL	28
Työterveyslaitos TTL	28
Sosiaaliturvan menot ja rahoitus	30
Palvelujen menot ja rahoitus	32
Kuntien menot ja rahoitus	32
Terveydenhuollon menot ja rahoitus	33

Sosiaali- ja terveysministeriö

Sosiaali- ja terveysministeriön tavoitteena on, että kaikilla on tasavertaiset mahdollisuudet terveelliseen ja turvalliseen elämään.

Sosiaali- ja terveysministeriön tehtävänä on

- edistää väestön hyvää terveyttä ja toimintakykyä
- edistää terveellistä työ- ja elinympäristöä
- turvata riittävät sosiaali- ja terveyspalvelut
- turvata kohtuullinen toimeentulo elämän eri vaiheissa
- edistää sukupuolten välistä tasa-arvoa.

Sosiaali- ja terveysministeriö johtaa suomalaisen sosiaali- ja terveys- sekä tasa-arvo- ja työturvallisuuspolitiikan valmistelua ja toimeenpanoa. Osana valtioneuvostoa ministeriö toteuttaa hallitusohjelmaa, määrittelee kehittämisen suuntaviivat, valmistelee lainsäädännön ja keskeiset uudistukset sekä ohjaa niiden toimeenpanoa.

Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala on laaja. Ministeriön ohjauksessa toimii useita itsenäisiä virastoja ja laitoksia, jotka toteuttavat ministeriön linjaamia sosiaali- ja terveyspolitiikan tavoitteita ja osallistuvat hallitusohjelman hankkeisiin.

Ministeriössä ja sen hallinnonalan virastoissa ja laitoksissa työskentelee noin 4 800 henkilöä.

Sosiaali- ja terveysministeriön strategiset valinnat

1. Hyvinvoinnille vahva perusta

- Terveys ja hyvinvointi osaksi kaikkea päätöksentekoa
- Pidempiä työuria hyvinvoinnilla
- Elämän eri osa-alueet tasapainoon
- Sosiaaliturvan rahoitus kestäväksi

2. Kaikille mahdollisuus hyvinvointiin

- Vähennetään hyvinvointi- ja terveyseroja
- Asiakaskeskeisyys palvelujen lähtökohdaksi
- Uudet palvelujen rakenteet ja toimintatavat
- Vahva sosiaalinen yhteenkuuluvuus

3. Elinympäristö tukemaan terveyttä ja turvallisuutta

- Vahvistetaan ympäristön elinkelpoisuutta
- Varmistetaan yhteiskunnan toimivuus erityistilanteissa

Sosiaali- ja terveyspolitiikan strategiset tavoitteet

Sosiaali- ja terveyspolitiikan strategisena tavoitteena on sosiaalisesti kestävä yhteiskunta, jossa ihmisiä kohdellaan yhdenvertaisesti, varmistetaan kaikkien osallisuus sekä edistetään jokaisen terveyttä ja toimintakykyä.

Sosiaalisesti kestävä yhteiskunta

- kohtelee kaikkia yhteiskunnan jäseniä reilusti
- vahvistaa osallisuutta ja yhteisöllisyyttä
- tukee terveyttä ja toimintakykyä
- antaa tarvittavan turvan ja palvelut.

Kestävä kehitys muodostuu taloudellisesta, sosiaalisesta ja ekologisesta kestävyydestä.

Suomi vuonna 2020

Suomi on vuonna 2020 sosiaalisesti kestävä ja elinvoimainen yhteiskunta. Ihmisten yhdenvertaisuus, henkinen ja aineellinen hyvinvointi, sukupuolten tasa-arvo sekä taloudellinen, sosiaalinen ja ekologinen kestävyys edistävät yhteiskunnan tasapainoista kehitystä.

Sosiaalinen kestävyys edellyttää toimivaa sosiaaliturvaa, jonka avulla ihmiset selviytyvät myös elämän riskitilanteista. Kaikilla on oikeus sosiaaliseen hyvinvointiin, osallisuuteen ja parhaaseen mahdolliseen terveyteen.

Hyvinvointiyhteiskunnassa toteutuvat sekä sosiaaliset että taloudelliset tavoitteet. Talouskehitys luo hyvinvointiyhteiskunnan toimintaedellytykset ja sosiaaliturva puolestaan vahvistaa yhteiskunnan ja talouden tasapainoa. Oikein mitoitettu ja toimiva sosiaaliturva on yhteiskunnan vahvuus.

Organisaatio

Sosiaali- ja terveysministeriön toimintaa johtavat ministerit: sosiaali- ja terveysministeri ja peruspalveluministeri. Lisäksi tasa-arvoasioista vastaa kulttuuri- ja urheiluministeri. Heidän tukeanaan toimivat valtiosihteerit sekä ministeriön ylimpänä virkamiehenä toimiva kansliapäällikkö.

Kansliapäällikön alaisuudessa toimii viisi osastoa ja viisi erillisyyksikköä:

- Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen osasto
- Sosiaali- ja terveystalvosasto
- Työsuojeluosasto
- Vakuutusosasto
- Hallinto- ja suunnitteluosasto
- Esikuntayksikkö
- Kansainvälisten asioiden yksikkö
- Valmiusyksikkö
- Viestintäyksikkö
- Tasa-arvovaltuutetun toimisto

Osastot vastaavat sosiaali- ja terveydenhuollon, sosiaaliturvan, tasa-arvon ja työsuojelun keskeisten tehtävien valmistelusta sekä toteutuksen ohjauksesta ja yhteensovittamisesta. Osastojen toiminta koordinoidaan ministeriön johtoryhmässä.

Osastojen yhteydessä toimivat lisäksi itsenäisinä viranomaisina:

- Lääkkeiden hintalautakunta
- Lapsiasiavaltuutettu

Erillisyyksiköt hoitavat koko ministeriötä palvelevia erityistehtäviä.

Ministeriön toimintaa koordinoidaan virkamiesjohtoryhmässä ja ministereiden johtoryhmissä.

Osastot

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen osasto

Osasto tukee ihmisten hyvinvointia ja sosiaalista osallisuutta sekä heidän terveyttään ja toimintakykyään.

Osaston ryhmät ja niiden vastualueita:

Haittojen ehkäisemisen ryhmä	<ul style="list-style-type: none">- päihde-, alkoholi-, tupakka- ja huumausaine politiikka- koti- ja vapaa-ajan tapaturmien, lähisuhde- ja perheväkivallan rahapelihaittojen ehkäiseminen- rikos- ja riita-asioiden sovittelu
Osallisuuden edistämisen ryhmä	<ul style="list-style-type: none">- ehkäisevä sosiaalipolitiikka- sosiaalityö ja sosiaalinen kuntoutus- asumistuki ja toimeentulotuki- asunnottomien ja syrjäytyneiden ryhmien palvelut
Suunnittelu- ja seurantar ryhmä	<ul style="list-style-type: none">- sosiaali- ja terveydenhuollon kansallinen kehittämisohjelma (Kaste-ohjelma)
Terveyden edistämisen ryhmä	<ul style="list-style-type: none">- terveyteen vaikuttava yhteiskuntapolitiikka ja terveyden edistäminen- ehkäisevät terveyspalvelut, neuvolat, koulu terveydenhuolto ja opiskeluterveydenhuolto- työterveyshuolto- tartuntatautien torjunta ja kansantautien ehkäisy
Ympäristöterveysryhmä	<ul style="list-style-type: none">- terveydensuojelu- kemikaalivalvonta- bio-, geeni- ja nanoteknologia- säteilyvalvonta

Sosiaali- ja terveyspalveluosasto

Osasto vastaa sosiaali- ja terveyspalvelujärjestelmästä, sen kehittamisestä ja sitä koskevasta lainsäädännöstä.

Sen yhteydessä toimii lisäksi Lapsiasiavaltuutetun toimisto.

Osaston ryhmät ja niiden vastualueita:

Asiakkaat ja henkilöstö -ryhmä	<ul style="list-style-type: none">- asiakkaan ja potilaan asema ja oikeudet- sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksut- sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstö ja tietoteknologia
Terveyspalveluryhmä	<ul style="list-style-type: none">- terveyspalvelut, lääkinnällinen kuntoutus, oikeuslääkintä, lääkehuolto, terveydenhuollon laitteet ja tarvikkeet- mielenterveyspalvelut ja päihdehuolto
Sosiaalipalveluryhmä	<ul style="list-style-type: none">- perheiden, lasten ja nuorten, ikäihmisten, vammaisten henkilöiden sosiaalipalvelut sekä perhepoliittiset etuudet- kansainväliset adoptiot- sotilasvammakorvaukset sekä sotainvalidien ja veteraanien palvelut- maatalousyrittäjien ja turkistuottajien lomituspalveluasiat

Työsuojeluosasto

Osasto ohjaa aluehallintovirastojen työsuojelun vastuualueita, valmistelee ja kehittää työsuojelun lainsäädäntöä sekä työsuojelupolitiikkaa ja vastaa työhyvinvoinnin kansainvälisestä yhteistyöstä.

Osaston ryhmät ja niiden vastuualueita:

Valvontayksikkö	<ul style="list-style-type: none">- työsuojelun alueellinen valvonta- tuotevalvonta
Toimintapolitiikkayksikkö	<ul style="list-style-type: none">- työhyvinvointi- Euroopan työterveys- ja työturvallisuusviraston kansalliset ja EU-tason tehtävät
Säädösyksikkö	<ul style="list-style-type: none">- työsuojelua koskevien lakien, asetusten ja säädösten valmistelu- työehtosopimusten yleissitovuuteen liittyvät asiat

Vakuutusosasto

Osasto johtaa ja ohjaa vakuutuspolitiikkaa sekä vastaa sosiaalivakuutus- ja muun vakuutuslainsäädännön valmistelusta.

Sen yhteydessä toimii Lääkkeiden hintalautakunta, joka vahvistaa sairausvakuutuslain perusteella korvattavien lääkevalmisteiden korvattavuudet ja tukkuhinnat.

Osaston ryhmät ja niiden vastuualueita:

Eläkevakuutusyksikkö	<ul style="list-style-type: none">- työeläkkeet- kansaneläke ja perhe-eläkkeet- vammais- ja hoitotuet- tapaturma- ja ammattitautiasiat
Työttömyys- ja sairausvakuutusyksikkö	<ul style="list-style-type: none">- työttömyysturva- sairausvakuutukset- äitiys-, isyys- ja vanhempainraha- aikuiskoulutustuki- lääkekorvausjärjestelmä
Vakuutusmarkkinayksikkö	<ul style="list-style-type: none">- vakuutusmarkkinoiden toiminta, erityisesti vakuutusyhtiöiden vakavaraisuutta ja valvontaa koskevat asiat- liikenne-, potilas- ja ympäristövahinkovakuutukset
Suunnitteluysikkö	<ul style="list-style-type: none">- toiminta- ja taloussuunnittelu, taloushallinto- osaston henkilöstö- ja yleishallinto
Koordinointiryhmä	<ul style="list-style-type: none">- osaston toimialaan kuuluvat EU:n sekä monen- ja kahdenkeskisen kansainvälisen toiminnan asiat ja sopimukset

Hallinto- ja suunnitteluosasto

Osasto hoitaa ministeriön ja hallinnonalan talous- ja yleishallintotehtäviä, suunnittelua ja tulosoajusta sekä laatii strategisia selvityksiä.

Osaston ryhmät ja niiden vastuualueita:

Suunnitteluryhmä	- aluehallinnon ohjaus ja koordinointi
Talouksyksikkö	- talous- ja toimintasuunnittelu - valtionosuusjärjestelmä ja kuntatalous - Raha-automaattiyhdistysasiat
Suunnittelu- ja kehittämisryhmä	- hallinnonalan tutkimus- ja kehittämis- toiminnan koordinointi - EU:n rakennerahastoasiat - tulosoajusta
Tasa-arvoyksikkö	- tasa-arvopolitiikka ja tasa-arvolainsäädäntö - sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistamisen edistäminen valtionhallinnossa
Hallintopalveluryhmä	- hallinnon kehittämishankkeet
Kiinteistö- ja virastopalveluryhmä	- toimitilat ja virastopalvelut
Tietoyksikkö	- tietohallintopalvelut - kirjaamo-, arkisto- ja kirjastopalvelut

Erillisyksiköt

Esikuntayksikkö

Yksikkö avustaa ja tukee kansliapäällikköä tämän työssä sekä sovittaa yhteen ministeriön osastojen ja yksiköiden eri tehtäviä.

Esikuntayksikkö

- toteuttaa ministeriön strategista suunnittelua
- seuraa hallitusohjelman toimeenpanoa
- kehittää säädösvalmistelua.

Kansainvälisten asioiden yksikkö

Yksikkö kehittää, suunnittelee ja sovittaa yhteen hallinnonalan kansainvälisiä asioita.

Kansainvälisten asioiden yksikkö

- koordinoi hallinnonalan toimintaa erityisesti EU:ssa, pohjoismaisen yhteistyön elimissä, YK:n eri elimissä, Euroopan neuvostossa ja OECD:ssä
- vastaa Suomen ja muiden maiden välisistä kahdenkeskisistä sosiaali- ja terveysalan yhteistyösopimuksista ja niiden toimeenpanosta.

Valmiusyksikkö

Yksikkö on sosiaali- ja terveydenhuollon varautumisen asiantuntija-, ohjaus- ja kehittämissyksikkö.

Valmiusyksikkö

- kehittää yhteistyössä ministeriön osastojen ja erillisten tulosryhmien sekä hallinnonalan laitosten ja virastojen kanssa normaaliolojen erityistilanteiden ja poikkeusolojen edellyttämiä hallinnonalan valmiuksia sekä
- ylläpitää tilannejohtamis- ja turvallisuusjärjestelyjä.

Viestintäyksikkö

Yksikkö hoitaa, kehittää ja koordinoi sosiaali- ja terveysministeriön sisäistä ja ulkoista viestintää, sidosryhmyötä ja vaikuttamista.

Viestintäyksikkö

- rakentaa kokonaiskuvaa ministeriön työn tavoitteista, linjauksista ja toiminnasta
- tukee sisäistä yhteistyötä sekä hallinnonalan ohjausta ja sidosryhmyötä
- koordinoi ja edistää ministeriön ja sen hallinnonalan viestintää
- tukee ministeriön osastoja ja erillisyyksiköitä niiden viestinnässä
- kehittää ja koordinoi ministeriön verkkoviestintää, julkaisu toimintaa ja viestintävalmiuksien kehittämistä.

Sosiaali- ja terveysministeriön yhteydessä toimivat valtuutetut

Tasa-arvovaltuutetun toimisto

Tasa-arvovaltuutetun tehtävänä on valvoa tasa-arvolain noudattamista, erityisesti syrjintäkiellon ja syrjivän ilmoittelun kiellon noudattamista.

Valtuutettu tekee aloitteita ja antaa neuvoja ja ohjeita, jotta lain tarkoitus toteutuisi mahdollisimman hyvin. Se seuraa naisten ja miesten tasa-arvon toteutumista yhteiskuntaelämän eri aloilla.

Lapsiasiavaltuutetun toimisto

Lapsiasiavaltuutetun tehtävänä on edistää lapsen edun ja oikeuksien toteutumista. Tätä työtä tehdään yhteistyössä muiden viranomaisten sekä toimialan järjestöjen ja muiden toimijoiden kanssa.

Lapsiasiavaltuutetun toiminnan perustana on YK:n lapsen oikeuksia koskeva yleissopimus.

Lapsiasiavaltuutettu ei ratkaise yksittäisten lasten huostaanotto- tai huoltajuusasioita.

Sosiaali- ja terveysministeriön yhteydessä toimivat neuvottelu- ja lautakunnat

Esikuntayksikön toimialalla

- Rintamaveteraanasiaien neuvottelukunta

Hallinto- ja suunnitteluosaston toimialalla

- Poikkeusolojen terveydenhuollon neuvottelukunta

Vakuutusosaston toimialalla

- Vanhus- ja eläkeläisasioiden neuvottelukunta
- Liikennevahinkolautakunta
- Lääkkeiden hintalautakunta
- Lääkkeiden hintalautakunnan asiantuntijaryhmä
- Potilovahinkolautakunta
- Sairausvakuutusasiain neuvottelukunta
- Tapaturma-asiain korvauslautakunta
- Vakuutusedustuslautakunta
- Vakuutusmatemaatikon tutkintolautakunta
- Ympäristövakuutuslautakunta

Sosiaali- ja terveystalveluosaston toimialalla

- Suomen kansainvälinen lapseksiottamisasioiden lautakunta
- Valtakunnallinen terveydenhuollon eettinen neuvottelukunta
- Lapsiasiainneuvottelukunta
- Sosiaali- ja terveydenhuollon sähköisen tietohallinnon neuvottelukunta
- Terveydenhuollon ammattihenkilöiden neuvottelukunta
- Yksityisten sosiaali- ja terveystalveluiden neuvottelukunta
- Varhaiskasvatuksen neuvottelukunta

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen osaston toimialalla

- Biotekniikan neuvottelukunta
- Geenitekniikan neuvottelukunta
- Kansanterveyden neuvottelukunta
- Kemikaalineuvottelukunta
- Lasten ja nuorten terveyden ja hyvinvoinnin neuvottelukunta
- Päihde- ja raittiusasiain neuvottelukunta
- Rikosasioiden sovittelun neuvottelukunta
- Sosiaali- ja terveydenhuollon neuvottelukunta
- Säteilyturvaneuvottelukunta
- Tartuntatautien neuvottelukunta
- Terveyttä edistävän liikunnan neuvottelukunta
- Työterveyshuollon neuvottelukunta
- Romaniasiaain neuvottelukunta
- Valtakunnallinen vammaisneuvosto
- Kuntoutusasiain neuvottelukunta

Tasa-arvoasioiden toimialalla

- Tasa-arvoasiain neuvottelukunta
- Tasa-arvolautakunta

Työsuojeluosaston toimialalla

- Panostajakoulutuslautakunta
- Työehtosopimuksen yleissitovuuden vahvistamislautakunta
- Työsuojeluneuvottelukunta
- Työturvallisuussäännöksiä valmisteleva neuvottelukunta

Muutoksenhakulautakunnat

Sosiaali- ja terveysministeriö ei käsittele muutoksenhakupyynnöitä, muistutuksia tai valituksia. Sen sijaan se valvoo muutoksenhakulautakuntien toimintaa ja pitää huolta siitä, että kansalaisten oikeusturva muutoksenhaussa toteutuu.

Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta toimii ensimmäisenä muutoksenhakuasteena valitettaessa mm. Kansaneläkelaitoksen ja työpaikkakassojen päätöksistä.

Työttömyysturvan muutoksenhakulautakunta toimii ensimmäisenä muutoksenhakuasteena työttömyyspäivärahaa, työmarkkinatukea, työttömyyskassan jäsenyyttä, työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen opintososiaalisia etuuksia, vuorottelukorvausta ja työttömän omaehtoisen koulutuksen tukea koskevilla asioilla sekä palkkaturva-asioissa ja koulutus- ja erorahalin mukaisissa asioissa.

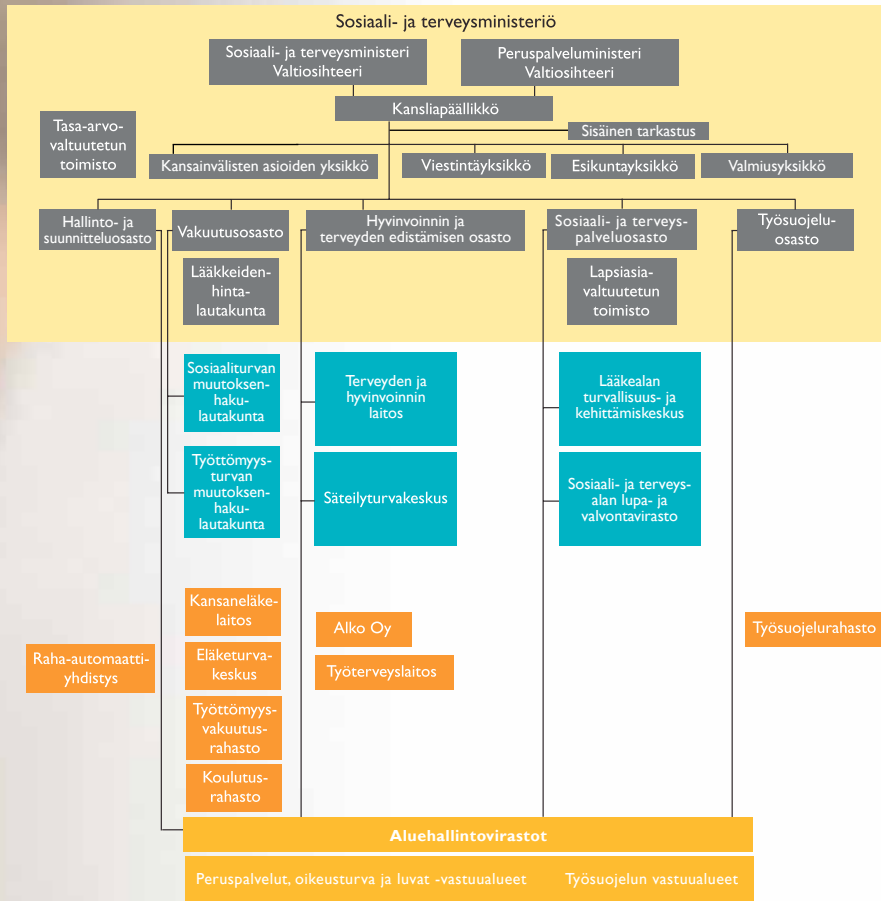
Yksityisen sektorin ansioeläkeasioissa haetaan muutosta **työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnalta**.

Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunta käsittelee vakuutusyhtiöiden päätöksistä tehtyjä työtapaturma- ja ammattitautiasioista tehtyjä valituksia.

Liikennevahinkolautakunta toimii korvauskäytännön yhtenäistämiseksi liikennevahinkojen korvausasioissa lausuntoja ja soveltamissuosituksia antavana toimielimenä.

Sosiaali- ja terveysministeriö sekä sen hallinnonalan virastot ja laitokset

Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan organisaatiot

Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalla toimii useita itsenäisiä virastoja ja laitoksia, jotka toteuttavat ministeriön yhteiskunnallisia tavoitteita ja osallistuvat hallitusohjelman hankkeisiin. Näistä osa tuottaa tutkimustietoa lainsäädännön valmisteluun sekä sosiaali- ja terveyspolitiikan linjausten ja päätöksenteon pohjaksi. Osa virastoista toimii lupa- ja valvontaviranomaisina.

STM koordinoi hallinnonalan toimintaa ministeriön ja virastojen ja laitosten ylimmän johdon muodostamassa hallinnonalan johtoryhmässä. Sosiaali- ja terveysministeriö tekee nelivuotisen tulossopimuksen seuraavien virastojen ja laitosten kanssa:

- Aluehallintovirastot (sosiaali- ja terveystoimen tehtävät, työsuojelu)
- Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimea
- Raha-automaattiyhdistys RAY
- Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valvira
- Säteilyturvakeskus STUK
- Terveyden ja hyvinvoinnin laitos THL
- Työterveyslaitos TTL

Sopimukset ja niiden toteutuminen arvioidaan vuosittain.

Muita ministeriön hallinnonalan toimijoita ovat

- Alko Oy
- Eläketurvakeskus
- Kansaneläkelaitos
- Koulutusrahasto
- Työsuojelurahasto
- Työttömyysvakuutusrahasto
- Finanssivalvonta

Aluehallintovirastot

Aluehallintovirastoja on Suomessa kuusi ja ne hoitavat aiempien lääninhallitusten, ympäristölupavirastojen, alueellisten ympäristökeskusten ja työsuojelupiirien lupa-, valvonta-, ja oikeusturvatehtäviä.

Aluehallintoviranomaiset edistävät perusoikeuksien ja oikeusturvan toteutumista, peruspalvelujen saatavuutta, ympäristönsuojelua, ympäristön kestävää käyttöä, sisäistä turvallisuutta sekä terveellistä ja turvallista elin- ja työympäristöä alueilla.

Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimea

Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimean tehtäviin kuuluvat lääkealan lupa- ja valvontatehtävät, tutkimus- ja kehittämistehtävät sekä lääketiedon tuottaminen ja välittäminen lääkehuollon ja lääkehoitojen vaikuttavuuden parantamiseksi.

Raha-automaattiyhdistys RAY

Raha-automaattiyhdistys kerää rahapelitoiminnalla varoja suomalaisten sosiaali- ja terveysjärjestöjen toiminnan tukemiseen. RAY:lla on yksinoikeus raha-, automaatti- ja kasinopelitoimintaan sekä kasinon pitoon Suomessa.

Sosiaali- ja terveysministeriö ohjaa ja valvoo RAY:n avustustoimintaa, kuten jakeohdotusten ja avustussuunnitelmien valmistumista, avustusten maksamista ja avustusten käytön valvontaa.

Sosiaali- ja terveystalouden lupa- ja valvontavirasto Valvira

Sosiaali- ja terveystalouden lupa- ja valvontavirasto Valvira on sosiaali- ja terveydenhuollon lupa- ja valvontaviranomainen. Se ohjaa aluehallintovirastoja ja kuntia toimialansa lainsäädännön toimeenpanossa ja valvoo sen toteuttamista. Valvira ohjaa ja valvoo sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden ja organisaatioiden toimintaa ja käsittelee sosiaali- ja terveydenhuollon kanteluita aluehallintovirastojen kanssa tehdyn työnjaon mukaisesti.

Valviran tehtäviin kuuluvat myös terveydenhuollon laitteiden ja tarvikkeiden vaatimustenmukaisuuden valvonta sekä turvallisen käytön edistäminen. Alkoholihallinnossa Valviran

tehtäviin kuuluu alkoholielinkeino lupien myöntäminen, toimijoiden valvonta ja muiden alkoholielinkeino lupa- ja ohjausviranomaisten ohjaaminen.

Säteilyturvakeskus STUK

Säteilyturvakeskuksen toiminnan tavoitteena on ihmisten, yhteiskunnan toiminnan, ympäristön ja tulevien sukupolvien suojele säteilyn haitallisilta vaikutuksilta.

Säteilyturvakeskus valvoo ydinvoimalaitoksia, ydinmateriaaleja ja ydinjätteitä sekä säteily- ja radioaktiivisten aineiden käyttöä terveydenhuollossa, teollisuudessa, tutkimuksessa ja opetuksessa. Se valvoo jatkuvasti myös säteilyä ympäristössä.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos THL

THL on tutkimus- ja kehittämislaitos, jonka tehtävänä on edistää väestön hyvinvointia ja terveyttä, ehkäistä sairauksia ja sosiaalisia ongelmia sekä kehittää sosiaali- ja terveyspalveluja. THL palvelee valtion ja kuntien päättäjiä, alan toimijoita, järjestöjä, tutkimusmaailmaa ja kansalaisia.

THL toimii alansa tilastoviranomaisena sekä huolehtii tehtäväalueensa tietoperustasta ja sen hyödyntämisestä. THL toteuttaa tehtävänsä tutkimuksen, seurannan ja arvioinnin, kehittämistyön, asiantuntijavaikuttamisen ja viranomaistehtävien sekä kansainvälisen yhteistyön avulla.

Työterveyslaitos TTL

Työterveyslaitos on monitieteinen tutkimus- ja asiantuntijalaitos, joka edistää työn terveellisyttä ja turvallisuutta sekä työntekijöiden hyvinvointia. Työterveyslaitos tarjoaa ratkaisuja työelämän tarpeisiin tutkimuksen, koulutuksen, asiantuntijapalveluiden ja tiedonvälityksen avulla. Keskeisiä yhteistyötahoja ovat työpaikat, työsuojelu- ja työterveysviranomaiset, työterveyshuollon toimijat, työsuojeluorganisaatio työpaikoilla, korkeakoulu ja oppilaitokset sekä kansalaisjärjestöt.

Sosiaaliturvan menot ja rahoitus

Sosiaaliturvalla tarkoitetaan sekä sosiaali- ja terveystalvaeluja että rahallisia etuuksia.

Suomen sosiaalimenot olivat

- 2009 vuonna 51,3 miljardia euroa (ennuste)
- 2008 vuonna 48,6 miljardia euroa.

Vuonna 2008 sosiaalimenot olivat 26,3 prosenttia bruttokansantuotteesta. Arvio vuodelle 2009 on noin 30,5 prosenttia, koska bruttokansantuote supistui voimakkaasti ja sosiaalimenot kasvoivat talouslaman seurauksena. Suomen sosiaalimenojen osuus bruttokansantuotteesta on ollut viime vuosina hieman alle EU-maiden keskitason. Henkeä kohden laskien ostovoimakorjatut sosiaalimenot ovat EU-maiden keskitasoa.

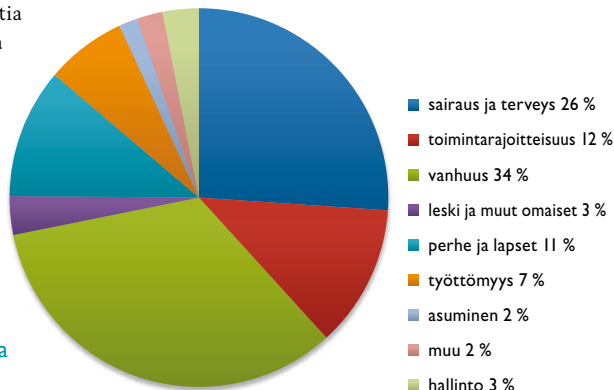
Sosiaalimenot koostuvat paosin

- eläketurvan
- sairausturvan ja
- työttomyysturvan menoista sekä
- sosiaali- ja terveystalvaelujen verovaroin katetuista kustannuksista.

Suomen sosiaaliturva rahoitetaan seuraavasti (v. 2008):

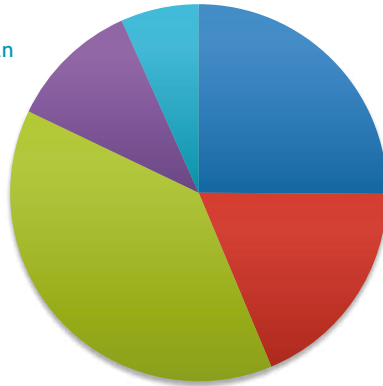
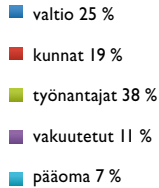
- tyonantajien maksuilla 38 prosenttia
- vakuutetut maksavat 11 prosenttia
- valtion rahoituksesta 25 prosenttia
- kuntien rahoituksella 19 prosenttia.

Loput vajaa 7 prosenttia katetaan sosiaaliturvarahastojen tuotoilla. Suomessa sosiaalimenotilastoista vastaa Terveyden ja hyvinvoinnin laitos.

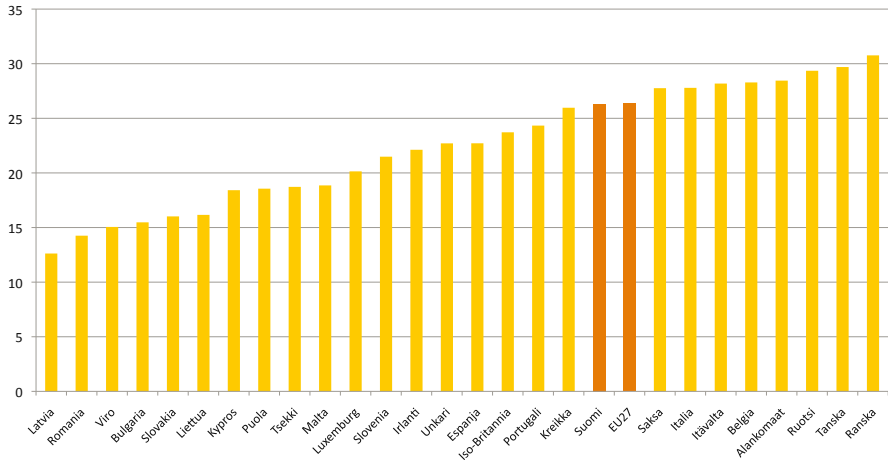

Kuvio 1. Sosiaalimenojen jakautuma paryhmittin 2008

Kuvio 2. Sosiaaliturvan kokonaisrahoitus Suomessa 2008

Kuvio 3. Sosiaalimenojen suhde bruttokansantuotteeseen eräissä Euroopan unionin maissa vuonna 2008

Palvelujen menot ja rahoitus

Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut rahoitetaan pääasiassa verovaroin. Valtio maksaa kunnille sosiaali- ja terveydenhuollon valtionosuutta. Sen suuruus määräytyy kunnan asukasluvun, ikärakenteen, työttömyysasteen ja eräiden muiden tekijöiden perusteella.

Kuntien menot ja rahoitus

Kuntien sosiaali- ja terveystoimen menot olivat vuonna 2009 noin 18,6 miljardia euroa. Tämä oli 55 prosenttia kuntien kokonaismenoista.

Suurimmat menoerät olivat

- erikoissairaanhoidon 5,1 miljardia
- vanhusten ja vammaisten palvelut 4,0 miljardia euroa
- perusterveydenhuolto 3,8 miljardia
- lasten päivähoidon ja hoidon tuet 2,5 miljardia euroa.

Käyttökustannuksiin osoitetut valtionosuudet kattoivat vuonna 2009 lähes 35 prosenttia kuntien lakisääteisistä menoista. Asiakasmaksuilla katettiin sosiaali- ja terveystoimen menoista noin 6 prosenttia. Kunnat rahoittivat jäljelle jääneen osuuden.

Asiakkailta perittävillä maksuilla katettiin vuonna 2009

- lasten päivähoidosta 14 prosenttia
- vanhusten laitospalveluista 17 prosenttia
- kotipalveluista 14 prosenttia
- perusterveydenhuollosta 3 prosenttia
- hammashuollosta 17 prosenttia.

Terveydenhuollon menot ja rahoitus

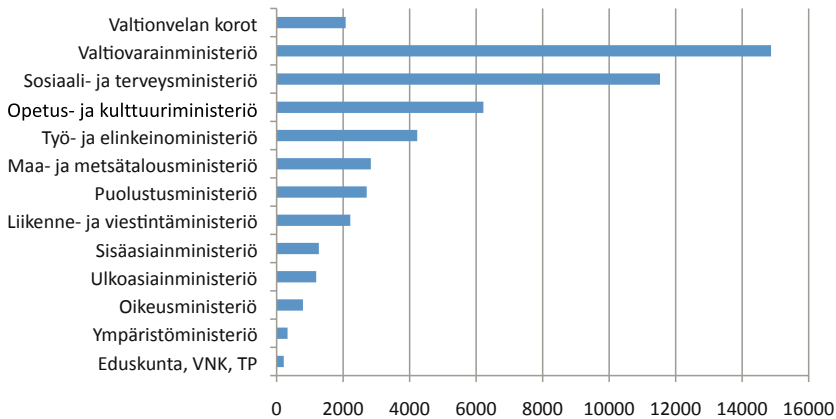
Terveydenhuollon menot olivat vuonna 2008 noin 15,5 miljardia euroa eli 8,4 prosenttia bruttokansantuotteesta. Tämä oli edelleen alle OECD-maiden keskitason.

Suurimmat menoerät ovat

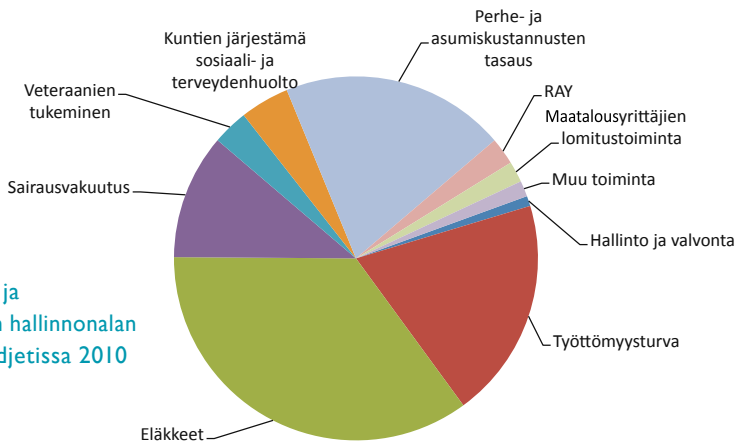
- erikoissairaanhoido 33 %
- perusterveydenhuolto 18 %
- hammashuolto 6 %
- työterveys- ja opiskelijaterveydenhuolto 4 %
- lääkkeet 14 %
- sairausvakuutuksen korvaukset yksityisestä terveydenhuollosta 6 %
- vanhusten laitoshoido 5 %
- investoinnit 5 %
- muut 8 %

Vuonna 2008 terveydenhuollon menojen rahoitusosuudet olivat:

- kunnat rahoittivat siitä 35 prosenttia
- valtio 24 prosenttia
- sairausvakuutus 15 prosenttia
- kotitaloudet 19 prosenttia
- muut yksityiset (esim. vakuutuslaitokset) 6 prosenttia.

Kuvio 4. Budjettitalouden menot valtion talousarviossa pääluokittain v. 2010, yht. 50 474 milj. €

Kuvio 5. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan menot valtion budjetissa 2010

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ

Puhelin (09) 16001 (Valtioneuvoston vaihde)

Postiosoite PL 33, 00023 Valtioneuvosto

Sähköpostiosoitteet: etunimi.sukunimi@stm.fi

Tämä esite löytyy sosiaali- ja terveysministeriön verkkosivuilta osoitteesta

www.stm.fi/julkaisut

Sähköpostitilauspalvelu

Tilauspalvelusta voi tilata sähköpostiin sosiaali- ja terveysministeriön uusimmat

- julkaisut
- tiedotteet ja verkkouutiset
- Yläkulma-artikkelit
- kuntainfot

Sähköpostitilauksen voi tehdä osoitteessa

www.stm.fi/tilauspalvelu

ISBN 978-952-00-3316-3 (nid.)

9 789520 033163